

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าและวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีในประเทศไทยมีการขยายตัวสูงมาก ความต้องการเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่ๆ กลายเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อระบบธุรกิจที่มีการแข่งขัน และต่อระบบราชการที่ต้องพัฒนาให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของโลก ประเทศไทยกำลังก้าวรุดหน้าในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ มีการพัฒนากำลังคนโดยปรับปรุงบรรยากาศและระบบการทำงานภาครัฐให้ทันสมัย เอื้ออำนวยให้เกิดประสิทธิภาพและความสะดวกรวดเร็วโดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ให้เหมาะสมตลอดจนจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ได้รับบริการได้อย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้รัฐบาลยังกำหนดให้หน่วยงานราชการมีระบบข้อมูลกำลังคนที่เหมาะสม มีการจัดทำมาตรฐานในการทำงานและแผนการใช้ประโยชน์กำลังคนเพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและยังสามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นได้อีกด้วย

เครื่องมือทางเทคโนโลยีอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยพัฒนาระบบราชการให้ทันสมัย เอื้ออำนวยให้เกิดประสิทธิภาพและความสะดวกรวดเร็ว คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไมโครคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นสิ่งประดิษฐ์สิ่งหนึ่งที่ช่วยให้การทำงานมีระบบมากยิ่งขึ้น และช่วยอำนวยความสะดวกแก่นุชย์ในด้านการทำงาน และในชีวิตประจำวัน เพราะไมโครคอมพิวเตอร์สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วถูกต้องตามคำสั่ง สามารถประมวลผลข้อมูลตลอดจนเก็บข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างมากมาย และสามารถเรียกข้อมูลนั้นมาใช้ได้ทันที ไมโครคอมพิวเตอร์จึงเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในวงการต่างๆ อย่างแพร่หลาย(ธนกร , 2535)

ประเทศไทยมีการนำระบบไมโครคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในหน่วยงานของรัฐบาลกว่า 3 ทศวรรษแล้ว ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ไมโครคอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทในระบบราชการ

ไทยมากยิ่งขึ้น การตัดสินใจของรัฐบาลที่นำเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารงานย่อมเป็นแนวทางที่ดีที่จะช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีความสะดวก รวดเร็ว และลดขั้นตอนความล่าช้าลงไปได้บ้าง แต่อย่างไรก็ตามการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพียงอย่างเดียวไม่อาจช่วยปรับปรุงระบบการทำงานของรัฐให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ แต่ต้องมีการพัฒนาด้านบุคลากรในหน่วยงานของรัฐให้มีความเข้าใจถึงวิธีการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์นั้นเกิดประโยชน์ได้สูงสุด

ไมโครคอมพิวเตอร์จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การทำงานรวดเร็วยิ่งขึ้น มีความถูกต้องแม่นยำ ตลอดจนมีความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลได้เป็นจำนวนมาก และยังช่วยให้ผู้บริหารและพนักงานได้รับข่าวสารหรือข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจได้ทันทีในเวลาที่ต้องการ นอกจากนี้ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า คอมพิวเตอร์จะต้องเข้ามามีบทบาทในทุกวงการได้อย่างแน่นอน และไม่มีสิ่งใดที่จะหยุดยั้งความเจริญเติบโตนี้ได้ จากความก้าวหน้าของการพัฒนาเทคโนโลยีโดยเฉพาะในด้านไมโครคอมพิวเตอร์ทำให้กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับปรุงและพัฒนางานด้านการส่งเสริมการใช้คอมพิวเตอร์ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรของกรมส่งเสริมการเกษตรในทุกระดับให้เข้าสู่ยุคของข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร และใช้เป็นประโยชน์ในด้านเสริมสร้างความรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เกษตรกร อันจะส่งผลถึงการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยตั้งเป้าหมายในการพัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในหน่วยงาน และนอกหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการด้านสารสนเทศทั้งแก่ภาครัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป โดยดำเนินการจัดวางระบบฐานข้อมูลหลักของงานส่งเสริมการเกษตรให้เป็นมาตรฐาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูล โดยมีการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ครบทุกหน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับโครงสร้างระบบงานและอัตรากำลัง ระยะเวลาในการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2540 – 2544 (กรมส่งเสริมการเกษตร , 2539)

สำนักงานเกษตรอำเภอมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรตามแผนงานโครงการต่างๆ จากสำนักงานกรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเกษตรภาค การบริหารงานส่งเสริมการเกษตรจำเป็นต้องใช้ฐานข้อมูลสนับสนุน เพื่อช่วยประกอบการวินิจฉัยสั่งการดำเนินงานและติดตามการปฏิบัติงานต่างๆ เช่นเดียวกับองค์การต่างๆ ทั่วไป ข้อมูลที่ต้องการจึงต้องมีคุณสมบัติด้านความรวดเร็ว ความเที่ยงตรง ความถูกต้อง สามารถวัดได้

สามารถพิสูจน์ได้ ไม่มีอคติ กระทบรัศมี เหมาะสมและชัดเจน โดยเฉพาะฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการส่งเสริมการเกษตรและระบบการบริหารการส่งเสริมการเกษตรขององค์การ

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีสำนักงานเกษตรอำเภออยู่ในทุกอำเภอของจังหวัด แต่เรื่องการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์นั้น บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจอยู่น้อยมาก ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งไปที่การศึกษาถึงการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ของสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ ว่ามีการใช้งานที่เหมาะสม และสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านความเร็ว ถูกต้อง แม่นยำหรือไม่ นอกจากนี้ยังศึกษาถึงความต้องการในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ของบุคลากรในสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาของการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ของสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ ด้วย ทั้งนี้ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ และใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการใช้งานไมโครคอมพิวเตอร์ของสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อศึกษาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ ของสำนักงานเกษตรอำเภอ ในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ของสำนักงานเกษตรอำเภอ ในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในสำนักงานเกษตรอำเภอจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดอื่นๆ ในอนาคตต่อไป

ขอบเขตและวิธีการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้จะทำการวิจัยเฉพาะสำนักงานเกษตรอำเภอ ในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ใช้งานแล้วทั้งหมด 21 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ* ในด้านที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องไมโครคอมพิวเตอร์ สภาพการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ความต้องการในการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยการใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรอำเภอจำนวน 22 คน เกษตรตำบลได้มาจากการเลือกเกษตรตำบลที่มีความรู้ในเรื่องคอมพิวเตอร์มากที่สุดมาอำเภอละ 1 คนรวมเป็นเกษตรตำบลจำนวน 22 คน และเจ้าหน้าที่ธุรการที่ทำงานด้านคอมพิวเตอร์ อำเภอละ 1 คน รวมเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่จำนวนทั้งสิ้น 21 คนเนื่องจากอำเภอสะเมิงไม่มีเจ้าหน้าที่ธุรการทำงานด้านคอมพิวเตอร์ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเริ่มทำการวิจัยตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2542 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2542 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 8 เดือน

นิยามศัพท์

การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ หมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก หรือที่เรียกว่าคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal Computer) ซึ่งนำมาใช้ในงานด้านต่างๆ เช่น งานการบัญชี งานบุคลากร การวางแผนงานโครงการต่างๆ ในหน่วยงาน การรายงาน งานติดตามผล และปฏิบัติงาน งานให้บริการข้อมูลข่าวสารสนเทศของหน่วยงาน งานพิมพ์เอกสารแทนเครื่องพิมพ์ดีด เป็นต้น

สำนักงานเกษตรอำเภอ หมายถึง สถานที่ตั้งของหน่วยงานซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเกษตรประจำอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ มีหน้าที่ในการให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเกษตรให้กับเกษตรกร และผู้ที่สนใจ ในการศึกษาวิจัยนี้จะเฉพาะสำนักงานเกษตรอำเภอที่มีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ใช้งาน

เกษตรอำเภอ หมายถึง ผู้บริหารงานส่งเสริมการเกษตร ระดับอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าผู้บริหารสำนักงานเกษตรอำเภอ ในการศึกษาวิจัยนี้คือเกษตรอำเภอที่ทำงานอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

เกษตรตำบล หมายถึง เจ้าหน้าที่การเกษตรระดับตำบล ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นเกษตรตำบลที่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์มากที่สุดของแต่ละสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ หมายถึง ข้าราชการหรือลูกจ้างที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐการทำงานด้านคอมพิวเตอร์หรืออาจเรียกว่าเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลของสำนักงานเกษตรอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University